בס״ד. שיחת נר ו׳ דחנוכה, ליל אדר״ח טבת, ה׳תשל״ו.

בלתי מוגה

א. כ״ק אדמו״ר שליט״א צוה לנגן ואמר מאמר ד״ה בכ״ה בכסלו יומי דחנוכה תמניא אינון.

* * *

ב. כיון ש״בכ״ה בכסלו יומי דחנוכה תמניא אינון״ (כלשון הברייתא[1]),

— שבזה מרומז שכ״ה כסלו, יום ראשון דחנוכה, כולל את כל שמונת ימי חנוכה, כמבואר בשערי אורה[2], וכמובן גם בפשטות מזה שבכ״ה בכסלו מצאו את פך השמן שממנו הדליקו במשך כל שמונת הימים, כך, שהי׳ חסר רק הענין כפי שהוא בפועל, אבל הענין במציאות הי׳ כבר בכ״ה בכסלו[3].

וכפי שמצינו עד״ז גם בחנוכת המשכן (שיש לה שייכות ל״יומי דחנוכה״, שלכן קבעו קריאת פרשת קרבנות הנשיאים ב״יומי דחנוכה״[4]), שעז״נ ״זאת חנוכת המזבח ביום המשח אותו״[5] ו״אחרי המשח אותו״[6] (כמבואר בארוכה בלקו״ת פרשת נשא[7]), ש״ביום המשח אותו״ כלולים כבר כל הקרבנות של כל י״ב הנשיאים —

יש תמיד ר״ח באמצע (לפעמים יום אחד, ולפעמים שני ימים, וכמו בקביעות שנה זו שחודש כסלו הוא מלא, אזי ישנם שני ימים ר״ח), והרי ענינו של ר״ח שייך לחנוכה (שזהו גם אחד מהביאורים על מ״ש במדרשים[8] שבין גזירות יון היתה גזירה מיוחדה על שבת, מילה וחודש):

בחנוכה הי׳ תחילה הענין ש״טמאו כל השמנים שבהיכל״, שלא היתה מציאות של שמן טהור, שממנו יהי׳ אור טהור וקדוש, ואח״כ ״מצאו .. פך אחד של שמן שהי׳ מונח בחותמו של כהן גדול וכו׳״[9],

---

1) שבת כא, ב.
2) שער החנוכה ד״ה בכ״ה בכסלו פמ״ב. וראה גם תו״מ חע״ה ריש ע׳ 37.
3) ראה גם לקו״ש חכ״ה ע׳ 244 ואילך. וש״נ.
4) פרש״י מגילה ל, סע״ב. הובא בב״ח או״ח סתרפ״ד.
5) נשא ז, פד.
6) שם, פח.
7) כח, ב ואילך.
8) מגילת אנטיוכס. וראה גם תו״מ שם ע׳ 10 בשוה״ג הב׳. וש״נ.
9) שבת שם.

וכאמור לעיל[10] שפך זה הי׳ מוכן עוד קודם נצחון המלחמה, ואדרבה: הוא זה שגרם והביא את נצחון המלחמה (נוסף על הנצחון במלחמה רוחנית — גם הנצחון במלחמה גשמית כפשוטה).

ודוגמתו בר״ח — שבסוף החודש הקודם, קודם מולד הלבנה, ישנו מעמד ומצב ד״יפקד מושבך״[11], שהלבנה היא באופן של חסרון לגמרי [והיינו, שגם אז ישנה מציאות הלבנה, אלא שאינה מאירה למטה, והרי תכלית בריאת הלבנה היא ״להאיר על הארץ״[12]], וצריך להמשיך זאת ממקורה הכי עליון — כמבואר בכ״מ[13] שאע״פ ש״יחוד שמשא וסיהרא״ למעלה הוא בבחי׳ ז״א ומלכות, מ״מ, הרי זה קשור עם יחוד פנימי דאו״א וכו׳ וכו׳, ולכן הרי זה קשור עם גאולת ישראל מכל הגלויות עד לגלות זה האחרון, כפי שאומרים בקידוש הלבנה בכל חודש[14]: ״שהם עתידים להתחדש כמותה״, וממשיכים ״דוד מלך ישראל חי וקיים״[15], ו״שני המאורות הגדולים״[16], ככל הפרטים שבברכת חידוש וקידוש הלבנה הקשורים עם הגאולה האמיתית והשלימה, שאז יהי׳ המעמד ומצב ד״קיימא סיהרא באשלמותא״[17]; וכמדובר כמ״פ שכל ענין שיהי׳ בהתגלות לעתיד לבוא — הרי זה ע״י מעשינו ועבודתנו במשך זמן הגלות[18].

ג. והענין בזה:

בנוגע לנר חנוכה ש״מצוה להניחה על פתח ביתו מבחוץ״ ״משתשקע החמה״[9] — מבואר שענינה ברוחניות הוא כמ״ש[19] ״והוי׳ יגי׳ חשכי״, והיינו, שבאיזה מעמד ומצב שבו נמצא יהודי, ברור הדבר ש״והוי׳ יגי׳ חשכי״; צריך רק לעורר ולהמשיך מבחי׳ ה״חושך״ שבו, למעלה מכל עניני שכל ואור דקדושה, אלא דוקא באופן של מסירת נפש, ועי״ז ממשיך מבחי׳ ״ישת חושך סתרו״[20], שזהו הענין ד״והוי׳״ — בתוס׳ וא״ו — שעי״ז ״יגי׳ חשכי״ (כמבואר בתורה אור[21]).

---

10) במאמר פ״ב (לעיל ע׳ 409). וש״נ.
11) שמואל־א כ, יח.
12) בראשית א, טו־יז. וראה גם תו״מ ח״פ ע׳ 352 הערה 84. וש״נ.
13) ראה סה״מ תרנ״ד ע׳ קלה. תו״מ חפ״ב ע׳ 206. ועוד.
14) סנהדרין מב, א.
15) ר״ה כה, א.
16) שם, טז.
17) ראה זהר ח״א קנ, רע״א. רכה, סע״ב. רמג, סע״א. ח״ב פה, א. רטו, א. ח״ג מ, ב. מו, א. וראה גם שמו״ר פט״ו, כו.
18) תניא רפל״ז.
19) שמואל־ב כב, כט.
20) תהלים יח, יב.
21) פרשתנו (מקץ) מ, ב ואילך. וראה במאמר שנאמר בהתוועדות פ״ו (לעיל ס״ע 413 ואילך).

ולכן: מבלי הבט על כך שזהו מעמד ומצב ד"משתשקע החמה", ומבלי הבט על כך שברגע שלפנ"ז "טמאו כל השמנים שבהיכל", ואפילו אם זה מעמד ומצב של "מעטים" ו"חלשים" ברוחניות — יש להם הכחות מלמעלה להתגבר על מלכות יון, ובאופן ש"נצחום", ועד ש"לשנה אחרת קבעום .. בהלל והודאה"[9],

עי"ז שבשנה זו הולכים ומוסיפים באור בכל ה"תמניא יומי" — שהרי לאחרי יום ראשון שבו מצאו את ה"פך אחד של שמן" (שלכן כולל את כל שאר הימים, כנ"ל בארוכה), ישנם עוד שבעה ימים רצופים, כל שבעת ימי השבוע שכוללים את כל ימי השבוע שבכל השנה — בדוגמת ביאור האריז"ל[22] בנוגע לשבעה ימים שבין ר"ה ליוהכ"פ, שהם שבעה ימים רצופים, שיום ראשון שבהם מתקן ומשלים ומעלה כל ימי ראשון בשבוע בכל השנה כולה, וכן יום שני בנוגע לכל ימי שני בשבועות של כל השנה, ועד"ז גם בחנוכה, שגם ענינו הו"ע התשובה — כמוזכר לעיל[23] המבואר בהקדמה לשערי אורה, שהי' אז רגע שעמדו במעמד ומצב ד"מעטים" ו"חלשים" ברוחניות, אך מיד לאח"ז, הנה ע"י התנועה של מס"נ גברו עליהם ונצחום, ועד שהי' נצחון גמור, ובלשון ד"על הניסים": "תשועה גדולה" (לא רק "תשועה" סתם), ועד "להודות ולהלל (לא רק "לשמך" סתם, אלא דוקא) לשמך הגדול" (ואח"כ נמשך גם ב"שמך" כפי שמתלבש בעולם, שאז הגדלות היא בהעלם).

ד. וענין זה שייך במיוחד לאלו שתפקידם ושליחותם לעמוד "על פתח ביתו מבחוץ" כדי להגן על עם הקודש בארץ הקודש (כמדובר בארוכה בהתוועדות דיום הש"ק[24]).

ובהקדמה — שכללות ענין הצבא שייך לכל בנ"י שנקראים בשם "צבאות הוי'"[25], כמ"ש בנוגע ל"ימי צאתך מארץ מצרים", ועאכו"כ בימי הגלות, כשצריך להיות הענין ד"כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"[26].

אבל ישנם גם אנשי הצבא כפשוטו שנבחרו ע"י השגחה פרטית — שהרי כל ענין הוא באופן ש"מן שמיא מנו לי"[27] — לעמוד "על פתח ביתו מבחוץ" בגשמיות כפשוטו.

ועי"ז שנעשה אצלם הענין ד"והי' מחניך קדוש" — אזי "הוי'

22) בסידורו ב"עשי"ת".
23) במאמר פ"ז (לעיל ע' 415).
24) שיחת ש"פ וישב סי"ג (לעיל ע' 404).
25) בא יב, מא.
26) מיכה ז, טו.
27) ברכות נח, סע"א. וש"נ.

אלקיך מתהלך בקרב מחניך"[28], והם ממלאים את שליחותם עד לאופן ש"כליא" לא רק "תרמודאי", אלא גם "ריגלא דתרמודאי"[9], כך, שאפילו "חרב של שלום"[29] "לא תעבור בארצכם"[30] (עאכו"כ סוג אחר של חרב).

ה. וכמו"כ שייך הדבר לאלו שבהשגחה פרטית נמסר להם ענין החינוך של קטנים וקטנות שבבנ"י — שהרי חנוכה הוא גם מלשון חינוך, שהוא באופן שנותנים להם מתנות רבות, כמו בחנוכת המקדש והמזבח מלכתחילה שהיא באופן של מתנות רבות, שלא ע"ד הרגיל כלל וכלל (כמדובר לעיל[31], כמבואר בארוכה בכמה דרושים[32], ובפרט בשערי אורה[33]).

והענין בזה:

קיום מצות נר חנוכה "על פתח ביתו מבחוץ" בגשמיות כפשוטו, קשור גם עם העבודה ברוחניות באופן כזה — שאינו מסתפק בכך ש"נר מצוה ותורה אור"[34] שולט אצלו בענינים שבפנים, אלא מאיר גם "על פתח ביתו מבחוץ".

ומודגש במיוחד בענין החינוך, להכין את הקטן והקטנה (באופן ש"גם כי יזקין לא יסור ממנה"[35]) שבשעה שיצטרכו לעמוד בין ה"בית" ל"חוץ", ולצאת "בחוץ", מחוץ לד' אמות בהיותו סמוך על שולחן אביו (שיכול לסמוך על עבודת אביו), וצריך להיות עומד על רגליו ומפרנס את עצמו, הנה לא זו בלבד שה"חוץ" לא ישפיע עליהם, אלא אדרבה, שהם יהיו משפיעים על ה"חוץ".

וענין זה נעשה עי"ז שמדליקים את "נר הוי' נשמת אדם"[36] ב"נר מצוה ותורה אור" — "נרי" ו"נרך"[37] כפי שנדלקים זמ"ז — שאז הוא מוכן לכך שהבית יהי' באופן שהקב"ה אומר עליו "ושכנתי בתוכם", "בתוך כל אחד ואחד", כיון שזהו בית שהוא בדוגמת "ועשו לי מקדש"[38], ועוד זאת, שמאיר "על פתח ביתו מבחוץ", "עד דכליא ריגלא

28) תצא כג, טו.
29) תענית כב, א־ב.
30) בחוקותי כו, ו.
31) במאמר ספ"א; רפ"ז (לעיל ע' 409; ע' 414). וש"נ.
32) ראה תו"א וישב כט, ד ואילך. לקו"ת נשא כט, א ואילך. ברכה צח, סע"ב ואילך.
33) שם פל"ז ואילך.
34) משלי ו, כג.
35) שם כב, ו.
36) שם כ, כז.
37) ראה דב"ר פ"ד, ד.
38) תרומה כה, ח. וראה אלשיך עה"פ. של"ה סט, א. ועוד.

דתרמודאי" — כהפירוש בפשטות הענינים, שלא זו בלבד שהם לא יכנסו לבית, אלא "כליא ריגלא דתרמודאי" "מן השוק"[9], ומזה מובן גם פשטות הענין ברוחניות — דכיון שחיים ב"עולם" (שנקרא כן להיותו) מלשון העלם (והסתר)[39], ועד ל"עלמא דפרודא"[40], "עולם הקליפות וסטרא אחרא" (ככל פרטי הענינים שנתבארו בתניא[41] מעץ חיים[42]) — צריך לפעול שם הענין ד"יגי' חשכי", שהרי הנשמה לא ירדה למטה לתקן עצמה, אלא לתקן את הגוף ונפש הבהמית וחלקו בעולם (כמובא בתניא[43] מעץ חיים[44]), ועד שעושה מחלקו בעולם (כאמור לעיל מהי מהותו) — דירה לו ית' בתחתונים[45], ובמילא מובן שלא נשאר שריד ופליט מ"ריגלא דתרמודאי", ואדרבה כו',

ועי"ז שעוסקים בזה במשך זמן הגלות, הרי זה ממהר ומוריד למטה מעשרה טפחים שיקויים בפשטות היעוד[46] "אז אהפוך אל עמים שפה ברורה גו' לעבדו שכם אחד", ועד ש"הלכו עמים רבים ואמרו לכו ונלכה אל הר הוי' אל בית אלקי יעקב"[47], כיון ש"בית יעקב" יהי' במעמד ומצב ש"בית יעקב לכו ונלכה באור הוי'"[48], אע"פ שזהו באופן ד"יעקב", מלשון "עקב"[49], בדוגמת "פתח ביתו".

וענין זה שייך במיוחד לאלו שתפקידם לחנך קטנים וקטנות בישראל — קטנים וקטנות בשנים, ועד"ז "קטנים" ו"קטנות" בעניני יהדות, אע"פ שהם גדולים בשנים בגשמיות, וכפי שהרבי נשיא דורנו הי' נוהג לומר[50] שיכול להיות מישהו עם זקן לבן שהוא "קטן" בעניני יהדות שבהם זקוק הוא לחינוך,

ועד כפי שענין החינוך שייך לכל אחד מישראל שעליו נאמר[51] "בנים אתם להוי' אלקיכם" — להיותו בבחי' קטן, כמ"ש[52] "כי נער ישראל ואוהבהו", כפי שרואים בפשטות שדוקא ביחס לקטן מתבטאת אהבת האב בגלוי יותר, ודוגמתו בכל אחד מישראל, כפי שמאריך הרב המגיד בכ"מ (בלקוטי אמרים ואור תורה[53]) במשלים ודוגמאות מהנהגת

---

39) ראה לקו"ת שלח לז, סע"ד. ובכ"מ.
40) ראה תניא ספל"ג. ובכ"מ.
41) פ"ו.
42) שמ"ב ספ"ד.
43) פל"ד.
44) שכ"ו ספ"א.
45) ראה תנחומא בחוקותי ג. נשא טז. ב"ר ספ"ג. במדב"ר פי"ג, ו. תניא רפל"ו. ובכ"מ.
46) צפני' ג, ט. וראה רמב"ם הל' מלכים ספי"א.
47) ישעי' ב, ג.
48) שם, ה.
49) ראה תולדות כה, כו ובפרש"י.
50) ראה גם לעיל ריש ע' 182. וש"נ.
51) פ' ראה יד, א.
52) הושע יא, א. וראה לקו"ש חכ"א ע' 20 ואילך. וש"נ.
53) בתחלתם.

האב בנוגע לבנו הקטן, וכמבואר במאמר הידוע של כ״ק אדמו״ר (מהורש״ב) נ״ע שנאמר בשמח״ת תרס״ו[54] — כי, עד כמה שיהי׳ גדול, הרי לגבי למעלה נקרא בשם ״קטן״, כמבואר בשערי אורה[55] שאפילו הגדול שבגדולים, הנה לגבי אדם העליון נאמר עליו ״נער הייתי״[56], ודוקא בגלל זה — ״ואוהבהו״, שיומשך לו מבחי׳ ״והוי׳ יגי׳ חשכי״.

ו. והמעשה הוא העיקר[57]:

כיון שעדיין נשארו כמה ימים מ״יומי דחנוכה תמניא אינון״, צריך להוסיף עוד יותר, ביתר שאת וביתר עוז, בעניני ובמבצעי חנוכה, הן בנוגע למבצע בין אנשי הצבא, והן בנוגע למבצע חינוך קטנים וקטנות כפשוטם ע״י מחנכים ומחנכות, ועד גם ל״קטנים״ ו״קטנות״ בידיעות ביהדות, תורה ומצוותי׳.

ואין להסתפק בכך שרק מדליקים את ״נר הוי׳ נשמת אדם״ שבו, אלא יש לעשות זאת בדוגמת מ״ש[58] ״בהעלותך את הנרות״, ״עד שתהא שלהבת עולה מאליי״, היינו, שמתייגע עמו עד שרואה שהוא כבר באופן ש״עולה מאליי״, ואינו זקוק לעזר ממנו,

וגם ״על פתח ביתו מבחוץ״ — שמאיר את גופו ונפשו הבהמית וחלקו בעולם, ועד שגם מהפך את ה״ריגלא דתרמודאי״, שיהיו באופן ד״כליא[59] ריגלא דתרמודאי״.

וע״פ המדובר כמ״פ[60] שכל ענין רוצים לקשר מיד עם פעולה גשמית — הנה נוסף על החלטות טובות שמקבלים בימי חנוכה, יתחילו מיד גם בפעולה בזה בשטח החינוך, שהרי בכמה בתי־ספר לומדים גם בימי חנוכה (עכ״פ באחד הימים), ובכל אופן יכולים למצוא את הילדים אם לא בבית־ספר — בחוץ, בבית הוריהם וכו׳,

ועאכו״כ שצריכה להיות ההחלטה למשך כל השנה כולה, ועד שלשנה הבאה יהי׳ אצל כל הילדים מעמד ומצב ש״קבעום (באופן של קביעות) .. בהלל והודאה״,״להודות ולהלל לשמך הגדול״, כיון ש״כל רואיהם יכירום כי הם זרע ברך הוי׳״[61].

---

54) ד״ה כי נער ישראל (סה״מ תרס״ו־תרס״ז ע׳ כז ואילך). וראה גם ד״ה זה היום שמח״ת תשט״ז (תו״מ חט״ו ע׳ 116 ואילך).
55) שם פ״מ.
56) תהלים לז, כה.
57) אבות פ״א מי״ז.
58) ר״פ בהעלותך ובפרש״י.
59) ראה תו״מ סה״מ כסלו ע׳ קסז. ריש ע׳ קע. וש״נ.
60) ראה גם שיחת מוצאי זאת חנוכה דאשתקד סי״ח (תו״מ חע״ט ע׳ 56). וש״נ.
61) ישעי׳ סא, ט.

ולכן נערכת התוועדות זו בכוונה ביום שבו יכולים למסור את הדברים מיד בכל מקום ע"י הטלפון — כדי שיספיקו לנצל ימי חנוכה אלו להשלים (אם לא פעלו בשלימות במשך ימי חנוכה שעברו) ולהוסיף (גם אם פעלו בהם בשלימות), שהרי בחנוכה רואים בגלוי שבכל יום מוכרח להיתוסף, והיינו, שאע"פ שגם ביום שלפנ"ז היתה הנהגתו באופן ד"מהדרין מן המהדרין", הנה כאשר מתבגר וניתוסף אצלו עוד יום, מוכרח להוסיף יותר ב"נר מצוה ותורה אור" ובנר חנוכה, שנלקח ממקור האור, בדוגמת אש מצור החלמיש (כמדובר לעיל[62]), אבל לא באופן של העלם, אלא דוקא באופן של גילוי ואור, ודוקא "על פתח ביתו מבחוץ", שאז רואים את האור בבית, אבל רואים אותו גם "בחוץ", ואדרבה, העיקר הוא "פרסומי ניסא"[63], שעיקרו "בחוץ".

וכיון ש"איש את רעהו יעזורו"[64], וכמבואר בארוכה בקונטרס החלצו[65], שע"י התדברות של רבים ניתוסף בהצלחת הענין, והיינו, שנוסף לכך שבפשטות "תשועה ברוב יועץ"[66], נמשכת גם יותר ברכה והצלחה מלמעלה — מסתמא בודאי יתדברו בזה אלו שנמצאים כאן, וכן אלו ששומעים את הדברים ע"י הטלפון, רדיו וכו', בכל מקום שהם, כיצד להוסיף בכך ש"לכל בני ישראל הי' אור במושבותם"[67], כפי שיומשך ע"י "נר מצוה ותורה אור", בהוספת חיות בלימוד התורה באופן ש"ברכו בתורה תחילה"[68], ו"לימוד מביא לידי מעשה"[69] — ב"נר מצוה", ומזה יומשך גם בגשמיות כפשוטה שתהי' הוספה ב"לכל בני ישראל הי' אור במושבותם", ועד לאור גדול ד"והי' לך הוי' לאור עולם"[70], בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

* * *

ז. בהמשך להאמור לעיל אודות ההוספה באופן דמוסיף והולך ואור במבצע חנוכה, הן כפשוטו, בנוגע להדלקת נרות חנוכה ואמירת "על הנסים" וכל הענינים הקשורים בזה, והן בענין של חנוכה כפי שקשור עם חינוך,

— שזהו היסוד של כל התורה ומצוותי', שתלוי באופן חינוך

---

62) במאמר פ"ו (לעיל ע' 414). וש"נ.
63) שבת כג, ב.
64) שם מא, ו.
65) פ"י (סה"מ תרנ"ט ע' סא [ס"ע רלב ואילך]).
66) משלי יא, יב. כד, ו.
67) בא יו"ד, כג.
68) נדרים פא, א. וש"נ. וראה במאמר שנאמר בהתוועדות פ"ג (לעיל ע' 411).
69) קידושין מ, ב. וש"נ.
70) ישעי' ס, יט.

ה״גדיים״ שבהתאם לכך יהיו נראים ה״תיישים״[71], או בלשון הכתוב[35] ״חנוך לנער על פי דרכו״, שאז בטוחים איך יהי׳ נראה המצב כש״יזקין״ —

הנה ״מצוה גוררת מצוה״[72] — להוסיף גם במבצע תורה, שיש לזה שייכות מיוחדת עם חנוכה, כפי שאומרים בנוסח ״ועל הנסים״: ״להשכיחם תורתך״, שהיתה מלחמה נגד ענין התורה כפי שהיא ״תורתך״,

ועד״ז במבצע תפילין — שכדי שיהי׳ ״ונצחום״, הרי זה עי״ז ש״וראו כל עמי הארץ כי שם הוי׳ נקרא עליך ויראו ממך״[73], ״אלו תפילין שבראש״[74],

ועד״ז מבצע מזוזה — שיש לו שייכות מיוחדת לחנוכה, שהרי הענין ד״נר חנוכה משמאל״ הוא כשיש ״מזוזה מימין״[75],

ועד״ז מבצע צדקה — כפי שמביא ר׳ נחמי׳ מדובראוונא[76] שבחנוכה ״נוהגין הנערים העניים לסבב על הפתחים״ (כהפי׳ בזה — בנוגע לצדקה ושכר לימוד של מלמדים[77]), ומצינו גם בדרושי חנוכה[78] אריכות הביאור בענין הצדקה (שעז״נ[79] ״עטרת תפארת שיבה בדרך צדקה תמצא״),

ועד״ז בית מלא ספרים — שזהו ההיפך מ״להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך״.

ולאח״ז באים גם המבצעים הקשורים עם נשי ובנות ישראל — ״שאף הן היו באותו הנס״[80], ובפרט כפי שמפרש רש״י ש״על יד אשה נעשה הנס״: נרות שבת קודש [שעל זה אמרו[63] ״הרגיל בנר הויין לי׳ בנים (או חתנים[81]) תלמידי חכמים״, ומצינו בראשונים ב׳ פירושים בזה: חלקם מפרשים שקאי על נר שבת בלבד[82], וחלקם מפרשים שקאי על נר שבת וחנוכה[83], שבזה רואים גם קישור שני הענינים דשבת וחנוכה ביחד], כשרות האכילה ושתי׳, וטהרת המשפחה — ג׳ המצוות שראשי־התיבות

---

71) ראה ירושלמי סנהדרין פ״י ה״ב. ועוד.
72) אבות פ״ד מ״ב.
73) תבוא כח, יו״ד.
74) ברכות ו, א. וש״נ.
75) שבת כב, א.
76) השלמה לשו״ע אדה״ז או״ח סו״ס עתר (ממג״א ריש הל׳ חנוכה). וראה שיחת ש״פ מקץ, שבת חנוכה תשכ״ה ס״ז (תו״מ חמ״ב ס״ע 74). וראה גם שיחת מוצאי זאת חנוכה הנ״ל סי״ז (תו״מ חע״ט ע׳ 55). וש״נ.
77) ראה גם שיחת ש״פ תולדות תשמ״א סמ״ג בהערה.
78) תו״א וישב כט, סע״ג ואילך. אוה״ת חנוכה רפח, ב ואילך.
79) משלי טז, לא.
80) שם כג, א.
81) ראה פרש״י שם. לקוטי מהרי״ח ח״ב — סדר התנהגות ערב שבת.
82) ראה פי׳ הר״ח, ועוד.
83) ראה פרש״י, ועוד.

שלהם חנ״ה (שקשור במיוחד עם חנוכה — בנוגע לחנה ושבעת בני׳[84]), וכן ראשי־תיבות של ענין ״החן״, כמדובר ומבואר בכ״מ[85].

ויש להוסיף בנוגע להדגשה המיוחדת בעניני המבצעים השייכים לנשי ובנות ישראל:

נזכר לעיל (ס״ב) שבחנוכה יש לעולם ראש חודש — לפעמים יום אחד, ולפעמים שני ימים. ועד״ז מוכרח להיות במשך חנוכה יום השבת — לפעמים שבת אחת, ולפעמים שתי שבתות.

ובשנה זו — שהיא שנת העיבור, ויש בה מספר הימים היותר גדול שיכול להיות בימי השנה, כיון שחשון וכסלו שניהם מלאים (כמבואר בארוכה בהתוועדות דימי חודש תשרי[86]) — הנה גם בחנוכה ישנו מספר היותר גדול בימי ר״ח — שני ימים, וכן מספר היותר גדול של שבתות — שתי שבתות, הן בתחלת וראש ימי חנוכה והן בסיום וחותם ימי חנוכה.

ובזה יש רמז נוסף, ביחד עם נתינת כח נוספת בנוגע לעניני המבצעים דנשי ובנות ישראל — שהרי הענין דר״ח קשור עם אשה, שדומה ללבנה, כמבואר בארוכה[87] ומובן גם בפשטות, שבשמש אין שינויים במשך ימי החודש, משא״כ בלבנה יש שינויים במשך ימי החודש, ועד״ז באשה יש שינויים במשך ימי החודש — שזהו ענין הקשור עם מבצע טהרת המשפחה; ועד״ז הענין דשבת, שקשור במיוחד עם מבצע נרות שבת קודש.

ולכן כאן הזמן והמקום לעורר — בהוספה על האמור לעיל — לעסוק גם בנוגע לכל המבצעים הנ״ל ביתר שאת וביתר עוז, ובאופן של התייעצות בין אחד לחבירו, כדי שתהי׳ המעלה של קירוב (היפך הפירוד) כו׳ שאז זכות הרבים מסייעתם וכו׳ וכו׳, כמבואר בארוכה בקונטרס החלצו[65].

ח. וע״פ המדובר כמ״פ שרוצים לקשר כל ענין עם פעולה מיד על אתר, ובפרט שנמצאים במקום קדוש, בית־הכנסת ובית־המדרש, ובד׳ אמות של כ״ק מו״ח אדמו״ר נשיא דורנו — הנה כרגיל כמ״פ במשך השנה יחלקו גם עתה שני שטרות ממטבע המדינה לכל הנמצאים כאן,

---

84) ראה הנסמן בלקו״ש ח״כ ס״ע 73.
85) ראה גם לעיל ריש ע׳ 27. ע׳ 42. וש״נ.
86) ראה גם לעיל ע׳ 75. וש״נ.
87) ראה הנסמן לעיל ריש ע׳ 302.

הן בעזרת אנשים והן בעזרת נשים: האנשים — על מנת לנצלם למבצע חנוכה: ליתן אחד מהם לצדקה, והשני, לעשות בו דבר טוב, ומה טוב — ליתנו למי שיעוררו אותו שיתחיל להדליק נרות חנוכה; ועד״ז בנוגע לנשים ובנות — אחד ליתנו לצדקה, והשני לעשות בו דבר טוב, או להחליפו וליתן למי שיעוררו אותה בנוגע להדלקת נרות שבת קודש.

ולכן: אלו שיבצעו את חלוקת השטרות כפשוטה ע״י הטירחא בגופם, כפי שנקראים ״טאַנקיסטן״ — יעלו עתה בסדר מסודר, וכל הקהל ישארו לשבת במקומם, ואח״כ הם יחלקו את השטרות גם באופן מסודר.

ומסדר זה — לסדרים בכל עניני תורה ומצוותי׳ באופן מסודר, אבל מיוסד על מסירת נפש, כמבואר בכ״מ שעיקרא ושרשא דכולא צ״ל הענין של קבלת עול (כמ״ש בתניא[88]), שקשור עם מס״נ, אבל לאח״ז צריך שיומשך בעבודה מסודרת, בכללות עם ישראל, מ״ראשיכם שבטיכם״ עד ״חוטב עציך״ ו״שואב מימיך״[89], ועד״ז בחיי כל אחד ואחת מישראל, מהמעמד ומצב שבו צ״ל באופן ד״ראשיכם״, ועד לרגעים שבהם צריך לעמוד במעמד ומצב ד״שואב מימיך״.

ובכל ענינים אלו — באופן מסודר, וביחד עם זה — מתוך שמחה וטוב לבב, ששמחה פורץ גדר[90], ולכן פוסק הרמב״ם בסוף הל׳ לולב בנוגע לכל אחד מישראל שצריך להתנהג כמו דוד המלך שהי׳ ״מפזז ומכרכר בכל עוז״[91], כיון שבכל מקום שנמצא, ובפרט כשמקיים מצוה ולומד תורה, נמצא ביחד עם ארון הקודש, ש״אין בארון רק שני לוחות האבנים״[92], ששם היו עשרת הדברות באופן של חקיקה, היינו, לא כמו אותיות שכתובים בדיו על הקלף, שהם שני דברים שונים, אלא באופן שהאותיות חקוקים באבן של לוחות הברית, והרי זהו ענינו של יהודי, שכל ענין של יהדות נעשה חקוק בעצם מציאותו, ועד שלא שייך להפריד בינו לבין ענין של תורה ומצוותי׳.

ט. ועי״ז יתוסף ביתר שאת וביתר עוז בפעולתיהם בכל עניני יהדות, תורה ומצוותי׳, ובמיוחד בפעולות שעל ידם ״והוי׳ יגי׳ חשכי״ — שקשורים עם ״נר״ ברוחניות, שזהו כללות התורה ומצוותי׳, ו״נר״ בגשמיות, שזהו במיוחד מבצע חנוכה ומבצע נרות שבת קודש.

---

88) רפמ״א.
89) ר״פ נצבים.
90) ראה סה״מ תרנ״ז ס״ע רכג ואילך. ועוד.
91) ע״פ שמואל־ב ו, יד־טז.
92) מלכים־א ח, ט.

וכמדובר כמ״פ שהכוונה והכח של המועדים ורגלים במשך השנה — שתהי׳ פעולה נמשכת (בסגנון הידוע[93]) במשך כל השנה כולה, עד שיבואו ימים אלו עוה״פ בשנה הבאה[94], שאז יהיו בתוספת אור, ועד לאור ״שלא הי׳ מאיר עדיין מימי עולם״, כמבואר באגה״ק[95] בנוגע לאור שנמשך מידי שנה בשנה בר״ה, ועד״ז ב״ראש״ של הפעולות במצוה ד״הוי זהיר בי׳ טפי״[96], שבימי חנוכה הרי זו מצות נר חנוכה.

ויה״ר שיעסקו בכל הענינים האלו מתוך שמחה וטוב לבב, ומתוך הרחבה, ובאופן דמוסיף והולך ואור,

והענינים המבלבלים מבפנים, ועאכו״כ הענינים המבלבלים מבחוץ, כולל גם מה ש״רגשו גויים ולאומים יהגו״[97] — יסתיימו ״לריק ולבהלה״, ואדרבה — ש״אהפוך אל עמים גו׳ לעבדו שכם אחד״[46], עי״ז שיכירו שענינם הוא להיות ״מלכים אומניך ושרותיהם מניקותיך״[98], ובלשון הכתוב[47]: ״והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר הוי׳״,

וה״עצה״ שבינתיים — הנה ״עוצו עצה ותופר דברו דבר ולא יקום כי עמנו א־ל״[99],

ובגלוי ממש, למטה מעשרה טפחים — יהי׳ ״לכל בני ישראל .. אור במושבותם״[67] ברגעים האחרונים של הגלות, ויעמדו באופן ד״קוממיות״[100], כפירוש רש״י: ״בקומה זקופה״, ובאופן כזה יצאו מהגלות, ומשיח צדקנו בראשנו, ובקרוב ממש.

י. (לאחרי חלוקת השטרות — אמר כ״ק אדמו״ר שליט״א:)

ברצוני לחזור עוה״פ, שכל אחד יקח שני שטרות, אחד לעצמו, ואחד ליתן או לצדקה או לאחד מהמבצעים, ומה טוב שגם את הראשון ינצל עבור ענין הקשור עם יהדות, ובפרט בנוגע לענין המבצעים (ויכולים גם להחליפו — כפי רצונו הטוב).

והעיקר — שבתוככי שאר הענינים יוסיף גם ענין זה בהתמדה ושקידה בלימוד התורה ובהידור בקיום מצוותי׳, ולא להסתפק בכך, אלא שיהי׳ באופן של ״מהדרין מן המהדרין״ בכל ענינים אלו.

ואז בטוחים שמימי חנוכה מאירים באים אח״כ באופן דמוסיף

---

93) ראה גם תו״מ חפ״א ע׳ 217. וש״נ.
94) ראה לקו״ת ברכה צח, ב.
95) סי״ד.
96) שבת קיח, ב.
97) תהלים ב, א.
98) ישעי׳ מט, כג.
99) שם ח, יו״ד.
100) בחוקותי כו, יג.

והולך ואור גם לימי הפורים, שעל שניהם נאמר שלא יבטלו אפילו לעתיד לבוא[101], שמזה רואים גודל הענין שלהם.

וזה נעשה ע״י מעשינו ועבודתנו ב״נר מצוה״, שזהו קיום המצוות, וב״תורה אור״, שזהו לימוד התורה, ו״דרך חיים תוכחת מוסר״[34], שזוהי פנימיות התורה, כמבואר בארוכה בדרושים על פסוק זה באור התורה להצמח צדק[102] ובקונטרס עץ החיים לכ״ק אדמו״ר נ״ע וכו׳[103].

ו״המעשה הוא העיקר״[57] — שייעשה בפועל ולמטה מעשרה טפחים, ובשמחה ובטוב לבב.

ויה״ר שבקרוב נשלים את החינוך של כל הקטנים והקטנות בשנים, ואת החינוך של כל ה״קטנים״ וה״קטנות״ בידיעות וביהדות, ונראה בעיני בשר את החינוך של ביהמ״ק השלישי, ובעגלא דידן.

[כ״ק אדמו״ר שליט״א התחיל בעצמו לנגן הניגון ״ניעט ניעט ניקאַווא״. ואח״כ צוה לנגן הניגון ״הושיעה את עמך״, והניגון ״ופרצת״.

אח״כ ברך ברכה אחרונה ואמר: אלו שנתחייבו בברכה אחרונה — מן הסתם יברכו ברכה אחרונה.

טרם צאתו התחיל לנגן הניגון ״כי בשמחה תצאו״].

---

101) מדרז״ל — הובא באגרת הטיול (לאחי המהר״ל) חלק ה דרוש אות מ. ס׳ החיים (להנ״ל) ח״ג (ס׳ פרנסה) רפ״ז. וראה גם ירושלמי תענית פ״ב הי״ב.

102) עה״פ (נ״ך ס״ע תקסח ואילך).

103) בתחלתו.